

Ryan hittade sex nya halvsyskon på nätet

Ryan Kramer tillsammans med tre av sina donatorsyskon. På nätet har han hittat ytterligare tre. FOTO: PRIVAT

13 april 2011 kl 00:01, uppdaterad: 13 april 2011 kl 12:24

BARN UTAN MAN

SLÄKT BAND. Det finns en risk att ensamstående mammor underskattar barnets behov av en pappa, säger forskaren Rosanna Hertz. Hon är för insemination – med öppen donator. Men även med en anonym donator kan barn hitta genetiska halvsyskon. Ryan, 20, har hittat sex syskon via nätet.

20-åriga Ryan Kramer fick tidigt veta att han kommit till genom donatorinsemination och ju äldre han blev, desto starkare blev längtan efter att få veta mer om sitt genetiska ursprung.

För att hjälpa honom och andra donatorbarn startade hans ensamstående mamma Wendy Kramer sajten The Donor Sibling Registry, som via numret på den anonyma spermiedonatorn kopplar ihop genetiska halvsyskon.

Ryan Kramer var först med att lägga ut en efterlysning och efter flera års väntan fick han kontakt med en halvsysster. I dag har han hittat ytterligare fem donatorsyskon.

– Så länge jag kan minnas har jag längtat efter någon att dela den ”osynliga” halvan av mitt ursprung med. Mina halvsysstrar är som återfunna pusselbitar. Tack vare dem förstår jag mer om vem jag är och var jag

kommer ifrån, säger han.

Fyra av donatorsyskonen har nu träffats. På bilden syns Ryan tillsammans med halvsysrarna Anna, Natalie och Kristina. Han minns tydligt mötet med den syster han hittade först. Då var han 15 år.

– Det var en otrolig känsla. Även om vi aldrig hade setts tidigare, kändes hon genast bekant. Vi delar flera yttre drag, exempelvis tänder och käklinje. När jag och mina systrar träffas kan jag också känna igen mig i deras temperament och sätt att röra sig.

– Delar man halva sitt DNA med en annan person är det svårt att inte genast känna en stark samhörighet med honom eller henne, säger Ryan, som via The Donor Sibling Registry nyligen även fått kontakt med sin tidigare anonyma ”donatorpappa”.

– – –

Kravet som många män världen över ställer för att donera sperma är att de ska få vara anonyma. Varken kvinnan som tar emot sperman eller barnet som blir resultatet av inseminationen, får veta vem donatorn är.

Och även om en hel del ensamstående barnlängtande kvinnor rent principiellt tycker att ett barn har rätt att känna till hela sitt genetiska ursprung, offerar många den principen i utbyte mot en hett eftertraktad spermie.

Den amerikanska sociologiprofessorn Rosanna Hertz har studerat hur donatorbarn till ensamstående mammor hanterar den frånvarande biologiska pappan.

– Jag är inte emot donatorinsemination i sig, men tycker att många länder har satt de vuxnas behov främst genom att låta donatorerna vara anonyma. Det sker på bekostnad av barnen, som har rätt att känna till hela sitt genetiska arv, säger hon.

I Sverige godkänns bara öppna donationer, där barnet i mogen ålder kan få veta vem donatorn är. Men här är det inte tillåtet med insemination av ensamstående kvinnor. Många åker därför till Danmark eller andra länder där donatorerna kan vara anonyma.

Rosanna Hertz har djupintervjuat 65 frivilligt ensamstående mammor. De som inseminerades hade fått skriftliga beskrivningar av de olika donatorerna. Många letade efter utseenden som påminde om dem själva och en medicinsk historia utan anmärkningar. Själva personligheten bakom den anonyma donatorprofilen brydde sig kvinnorna inte så mycket om. Målet var att bli gravid och för det behövdes lämpliga spermier.

Men när barnen väl kommit till världen, blev det mer påtagligt att spermierna faktiskt kom från en levande person. Mammorna såg till exempel egenskaper hos barnen som de inte kände igen hos sig själva och barnen började snart att fråga om pappa.

– Med hjälp av den knapphändiga information som mammorna hade fått via spermabanken, ansträngde de sig för att rekonstruera en positiv bild av donatorn – ett slags fantasipappa – som de sedan förmedlade till barnen. Den fysiskt frånvarande biologiska pappan var alltså psykologiskt närvarande i familjernas vardag, säger Rosanna Hertz.

Flera av de intervjuade mammorna konstaterade att de hade underskattat donatorns betydelse för barnets självbild och förespråkade nu en större öppenhet kring spermadonatorer. Eftersom de redan hade accepterat att insemineras med spermier från en anonym donator, försökte flera av dem att skaffa mer

information om den biologiska pappan i efterhand.

En kvinna som valt en medicinstudent som donator kontaktade till exempel universitetet i den stad där spermabanken låg. Hon fick en lista med namnen på alla de män som tagit examen det år som donatorn rimligtvis borde ha avslutat sina studier. Listan lade hon sedan i bankfacket tillsammans med informationen hon fått från spermabanken om donatorns utseende. Skulle sonen någon gång vilja söka sina rötter, hade hon i alla fall försett honom med några ledtrådar.

En annan kvinna skrev varje år ett brev, där hon redogjorde för sitt barns utveckling. Detta bad hon sedan personalen på spermabanken att lägga i donatorns journal tillsammans med hennes kontaktuppgifter – ifall han skulle bli intresserad och vilja kontakta sin son.

– Vi lever i en tid då det läggs stor vikt vid gener, särskilt när det gäller sjukdomar av olika slag. Finns det depression eller cancer i släkten på pappans sida, så vill man nog veta det, säger Rosanna Hertz, som förespråkar ett system likt det svenska med öppna donatorer, där barnet vid mogen ålder kan få veta vem den biologiska pappan är.

– Att ha tillgång till donatorn är inte bara en medicinsk fråga. Jag tycker att de fantasibilder av den biologiska pappan som mammorna i min studie skapade, är väldigt talande. För sin självbild behöver barn veta vem deras pappa är och vad av honom som finns i dem, säger hon.

I brist på sådan information har det dykt upp nätsajter, där bland andra ensamstående mammor och deras donatorbarn kan efterlysa biologiska halvsyskon – som de aldrig har träffat eller ens känner till – men som barnen har genetiska band till.

Ironiskt nog sker dessa matchningar via donatornumret. De nummer som spermabankerna använder för att anonymisera och frikoppla männen från deras spermier, utnyttjas nu på nätet för att identifiera och koppla ihop de barn som

kommit till med hjälp av dessa spermier.

Den största kontaktförmedlingen heter The Donor Sibling Registry och bildades av en amerikansk ensamstående mamma år 2000 (se artikel intill). I dag har sajten 30 000 medlemmar och 8 000 matchningar har gjorts. 64 medlemmar är svenska och 15 av dem har hittat genetiska halvsyskon.

– Utan de här halvsyskonen blir barnen till anonyma donatorer helt utlämnade till den fantasibild av den biologiska pappan som mamman förmedlar. Nu kan de istället spegla sig i varandra. För många blir dessa nya släktingar på fädernet ett slags substitut för den frånvarande pappan, säger Rosanna Hertz.

I en ny studie har hon frågat 587 frivilligt ensamstående kvinnor om de försökt hitta biologiska halvsyskon till sina donatorbarn. Sex av tio hade gjort det och vanligaste motivet var nyfikenhet. De ville veta hur deras barns halvsyskon såg ut och om de delade några personlighetsdrag.

– Donatorsyskonen formar nya familjeklaner på nätet. Eftersom spermabankerna ofta exporterar sperma kan halvsyskonen vara spridda över hela världen. Några utbyter fotografier. Andra skapar hemsidor, där alla med samma donator kan registrera sig. Några få går vidare och träffas, säger Rosanna Hertz.

Hon beskriver det som helt nya familjekonstellationer som växer fram på nätet där totala främlingar plötsligt blir släkt. Eftersom varje donator kan ge upphov till ett stort antal barn, kan dessa nya släkträd dessutom växa rejält på bredden med genetiska halvsyskon spridda över en stor del av världen.

Jag är inte emot donatorinsemination i sig, men tycker att många länder har satt de vuxnas behov främst.

Rosanna Hertz,
sociolog.

I **höstas drogs** en liknande svensk kontaktförmedling igång, Scandinavian Seed Siblings, vars medlemmar har inseminerats med sperma från danska spermabankar. Initiativtagaren är Maria Hasselblad som fick dottern Linnea genom insemination med sperma från en anonym dansk donator (och som intervjuades på Idagsidan 7/4).

– Jag tycker inte att man ska övervärdera de genetiska banden, men det ligger i vår kultur att leta efter likheter mellan barn, föräldrar och syskon. Forskning visar också att donatorbarn kan tycka att det är spännande att få träffa ett genetiskt halvsyskon. Det var därför jag startade den här sajten.

ANNA LAGERBLAD

08-13 51 65 anna.lagerblad@svd.se

Fler artiklar av skribenten

Idagsidans artiklar om singelmammor:

idag 00:43 Spermadonation vid 22

var Marie-Helenas val

to 14 apr "Mina gener, men inte mina barn"

on 13 apr Ryan hittade sex syskon på nätet

Vem vill ha Tony Soprano i barnvagnen? Blogg

ti 12 apr Rotlöst liv när pappa är okänd

on 13 apr Chatten om spermiedonation

må 11 apr Lesbisk och ensam tvåbarnsmamma

to 7 apr Först ett barn, sedan en pappa

on 6 apr Bildspel: barn utan man

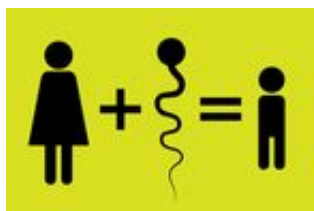
on 6 apr Fem skäl att skaffa barn på egen hand

ti 5 apr "Motvilliga revolutionärer"

Singelföräldrar?

ti 5 apr Allt fler blir med barn utan man

Testa dig själv

Vad heter den ensamma mamman i Mamma Mia? Hur många barn kan en spermadonator få? Vad är det vetenskapliga namnet för jungfrufödelse? Det är några av frågorna i vårt quiz.

Singelföräldrar?

VISA KOMMENTARER

Respekten för andra debattörer och de personer vi skriver om är en huvudregel på SvD.se. Det är inte heller tillåtet att skriva mer än 500 tecken. De flesta artiklar är öppna för kommentarer i tre dygn. Läs reglerna i sin helhet